

Läkemedelshantering – Roller och ansvar

Den som tillhör hälso- och sjukvårdspersonalen bär själv ansvaret för hur han eller hon utför sina arbetsuppgifter. Med hälso- och sjukvårdspersonal enligt Patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659) avses;

- Den som har legitimation för yrke inom hälso- och sjukvården.
- Den som vid hälso- och sjukvård av patienter biträder en legitimerad yrkesutövare.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS

MAS ansvarar för att:

- det finns ändamålsenliga och väl fungerande rutiner för ordination och hantering av läkemedel i verksamheten
- den övergripande rutinen är känd i verksamheten tillsammans med verksamhetschef för hälso- och sjukvård
- samråda med vårdcentral som utfärdar generellt direktiv för läkemedel
- godkänna lokal instruktion i de verksamheter där de upprättats
- meddela Västra Götalandsregionen förändringar i sjuksköterskors behörigheter för KAF
- godkänna läkemedelsansvarig sjuksköterska för KAF
- godkänna sjuksköterska som rekviderar läkemedel till KAF
- godkänna sjuksköterska som inventerar och kontrollräknar narkotikaklassade läkemedel (kontrollläkemedel) i KAF
- ta fram rutiner för delegering.
I rutinerna ska framgå vilken kompetens och kunskap som krävs för den som genom delegering får i uppgift att iordningsställa och administrera eller överlämna läkemedel
- besluten om delegering är förenliga med en god och säker vård och omprövas i nödvändig omfattning

Läkare

Läkare ansvarar för ordination utifrån patientens behov, lämplighetsbedömning, övertaget läkemedelsansvar, läkemedelsbehandling, uppföljning och läkemedelsgenomgångar.

Sjuksköterska

Sjuksköterskan ansvarar för att:

- hantera läkemedel på ett säkert sätt utifrån ordination, läkemedlens verkningsmekanismer, effekter, interaktioner, biverkningar och individuella skillnader i läkemedelsrespons
- meddela ansvarig förskrivare när läkemedelsbehandling upphör, exempelvis vid utebliven följsamhet till ordinerad läkemedelsbehandling, när läkemedel inte kan hämtas ut på apotek relaterat till ekonomi.
- säkra rutiner för läkemedelshantering tillämpas
- vid övertaget läkemedelsansvar dokumentera det i patientjournalen

Dokumentägare: Anna Pettersson

Gäller för: Individ- och familjeomsorgsförvaltningen, Sociala omsorgsförvaltningen, Vård- och äldreförvaltningen/

Version: 7

Senast reviderad: 2025-04-01

Revidering av dokumentet sker kontinuerligt.



- initiera och förbereda läkemedelsgenomgång snarast efter inskrivning i kommunal hälso- och sjukvård och därefter minst en gång per år
- delegering av läkemedelshantering till baspersonal när det är förenligt med god och säker vård av patienten
- tillgodose baspersonalens behov av information om nyheter på läkemedelsområdet
- utifrån den övergripande rutinen tillsammans med enhetschef för baspersonal upprätta lokal läkemedelsinstruktion för läkemedelshantering för varje enhet/alternativt av MAS framtagna lokal rutin.

Sjuksköterska med förskrivningsrätt ansvarar för:

- dokumentation av ordinerade läkemedel
- egna ordinationer och uppföljningar av dessa

Sjuksköterskor med ansvar för KAF - kommunala akutläkemedelsförråd ansvarar för:

- att rutinerna – lokala och övergripande för KAF följs.
- rekvisition, temperaturmätningar, hållbarhetskontroll och städning av förrådet.
- hantering av indragningar av läkemedel samt att fylla i kvalitetsenkät angående KAF från Västra Götalandsregionen.

Sjuksköterska med uppdrag att kontrollräkna läkemedel i KAF ansvarar för:

- att kontrollräkna narkotika klassade läkemedel enligt förteckningen II,III,IV och V.

Enhetschef

Enhetschef för baspersonal ansvarar för att:

- delegerade insatser utförs gällande läkemedelshantering
- berörd personal får introduktion, delegeringsutbildning och fortlöpande information om läkemedelshantering.
- den övergripande rutinen och lokala instruktionen för läkemedelshantering är kända i verksamheten
- utifrån den övergripande rutinen tillsammans med sjuksköterska upprätta lokal läkemedelsinstruktion för läkemedelshantering för varje enhet/alternativt av MAS framtagna lokal instruktion.
- lämna fullmakt till apoteket för vårdenheten
- kvalitetsgranskning genom egenkontroll

Enhetschef för sjuksköterskor ansvarar för att:

- den övergripande rutinen och lokala instruktioner för läkemedelshantering är kända i verksamheten
- utifrån den övergripande rutinen tillsammans med sjuksköterska upprätta lokal läkemedelsinstruktion för läkemedelshantering för varje enhet/alternativt av MAS framtagna lokal instruktion.
- sjuksköterskor får introduktion och fortlöpande information om läkemedelshantering



- det finns förutsättningar för sjuksköterskor att delegera
- delegeringarna är förenliga med en god och säker vård och omprövas i nödvändig omfattning
- i dialog med MAS utse sjuksköterskor med ansvar för KAF.
Läkemedelsansvarig sjuksköterska, sjuksköterska med uppdrag att rekvirera läkemedel samt sjuksköterska med ansvar att kontrollräkna narkotikaklassade läkemedel.
- lämna fullmakt till apotek för uthämtande av läkemedel för vårdenhet
- kvalitetsgranskning genom egenkontroll

Baspersonal

Baspersonal ansvarar för att iordningsställande och administrering eller överlämnande av läkemedel efter delegering av sjuksköterska.